

De Grootmeester en zijn tegenstander

Door: Anke Pronk-Waterlander

Als de schaakmeester in de finale zijn allerlaatste rivaal met schaakmat heeft uitgeschakeld, dan mag hij met recht een schaakgrootmeester worden genoemd. Maar dat betekent tevens, dat zijn laatste tegenstander tenminste ook briljant mag heten.

De eerste keer dat iemand mij vertelde dat God Zichzelf een tegenstander (Satan) had geschapen, om Hem tegen te werken bij het besturen van Zijn schepping - door Hem uit te dagen met "onoverkomelijke problemen" - viel ik met klapperende oren zowat steil achterover!

Maar niet lang daarna riep ik uit: "Maar dit is briljant, dit is gewoon geniaal, dit is... Goddelijk!!" Ik hoop maar dat je nu niet al te zeer geschokt bent, lees verder alsjeblieft, het komt allemaal goed.

In de evangelische gemeentes waar ik vroeger kwam onderwees men dat Satan ooit begonnen was als de mooiste engel die God geschapen had, maar dat hij zomaar opeens slecht werd en tegen God in opstand kwam, door o.a. het eerste mensenpaar tot zonde te verleiden. En daar kon God vervolgens niets meer aan doen, want Hij was, volgens hen, een beetje dom geweest omdat Hij Zijn schepselen een vrije wil gegeven had.

Het woord *almachtig* kreeg op die dag kennelijk ineens een heel andere lading. Vanaf dat moment moest God toekijken hoe Satan Zijn schepping naar de knoppen hielp en proberen te redden (door Jezus) wat er nog te redden viel.

Natuurlijk werd het ons zo niet verteld door de evangelischen. God was heus nog wel almachtig, maar Hij liet Satan voorlopig maar even zijn gang gaan. Er was zelfs iemand die het woord Satan liever niet uitsprak en hem daarom maar *die bokkenpoot* noemde.

Dit brengt mij op het volgende: Satan is niet zijn naam, Lucifer trouwens ook niet. In het Hebreeuws wordt gesproken over *de satan* en dat betekent: *de tegenstander*.

Het woord *satan* kan dus net zo goed voor mensen gebruikt worden en dat doet Jezus als Hij tegen Petrus zegt: "Ga weg achter mij, tegenstander." In onze Bijbelvertalingen staat daar het woord *Satan* (Matteüs 16:23; Marcus 8:33).

Duivel komt van het Griekse *diabolos* en betekent: *door elkaar werper*.

Wat zegt de Schrift over Satan?

Waarom zou God Zichzelf een tegenstander hebben geschapen? Die vraag ga ik zo meteen beantwoorden. Eerst gaan we kijken naar enkele verzen uit de Schrift, die over Satan gaan.

In Johannes 8:44 staat dat de duivel een mensenmoordenaar is, dat hij zondigt vanaf het begin, dat hij niet in de waarheid staat en dat hij liegt omdat dat zijn aard is. Ook in 1Johannes 3:8 staat dat de duivel zondigt vanaf het begin. Welk begin? Vanaf Satans eigen begin!

In Jesaja 54:16 NBG staat: "**Zie, Ik [God] ben het, die de smid geschapen heb, welke het kolenvuur aanblaast en naar zijn kunst het wapen vervaardigt, maar Ik ben het ook, die DE VERDERVER GESCHAPEN HEB om te vernielen.**"

Nu gaan we kijken naar enkele passages uit de Schrift, Jesaja 14 en Ezechiël 28, waarvan wordt gezegd dat ze over Satan gaan.

In Jesaja 14 NBG gaat het over de koning van Babel, die in vers 16 een MAN wordt genoemd. In vers 11 staat: **"Uw trots is in het dodenrijk neergeworpen ... het gewormte ligt onder u gespreid en maden zijn uw bedekking."** Let op: Satan is een onsterfelijk wezen! Dit gedeelte kan dus niet over hem gaan.

In Ezechiël 28 NBG gaat het over de koning van Tyrus, die in vers 2 en vers 9 een MENS wordt genoemd, waarvan uiteindelijk een hoopje as (vers 18) overblijft. Ik herhaal: Satan is een onsterfelijk wezen! Bovendien staat er in hoofdstuk 27:1 dat het om een klaaglied gaat. Je zou eigenlijk kunnen zeggen dat het hier om een songtekst of een rapnummer gaat, dichterlijke taal in ieder geval. Ook het feit dat er in 28:13 staat **"In Eden waart gij, Gods hof"** is geen bewijs dat het hier over Satan gaat. In Ezechiël 27:23 NBG staat **"Haran, Kanne en Eden, de kooplieden van Seba, Assur, Kilmad dreven handel met u."** Het gaat hier om landstreken. Eden was niet alleen maar Gods hof. De hof was IN Eden.

In Job 26 gaat het over de schepping, hoe God die gemaakt heeft. In vers 13 lezen we in bijna elke Bijbelvertaling dat Gods hand de slang doorboort. Maar de oude Statenvertaling zegt: **"Zijn hand heeft de langwemelende slang geschapen."** En de vertaling van www.schriftwoord.nl, die heel dicht bij de grondtekst staat, heeft: **"Zijn hand zwoegde met de vluchtende slang."** Letterlijk staat er dat Gods hand geboortepijnen leed toen Hij de slang schiep.

Waar komt het kwaad vandaan?

God heeft Satan geschapen om te vernielen. Satan is nooit een prachtige engel geweest, die uit zichzelf in opstand kwam tegen God, waarna God Zijn plan moest bijstellen. Veel Christenen vinden het oneerbiedig als ik zo over God praat, maar ik vind het juist oneerbiedig om te zeggen dat een schepsel het plan van de Schepper in de war zou kunnen sturen. Ik vind het zelfs ronduit beangstigend, want als God Zijn plan steeds maar moet bijstellen, vanwege Satans vernielzucht, wie is er dan eigenlijk de machtigste in het universum? Heb je het zo al eens bekeken?

Dat God een plan heeft gemaakt lees je in Efeziërs 3:11. De NBV geeft het weer met **"eeuwenoude plan"**, andere vertalingen hebben **"eeuwige voornemen"**, maar letterlijk vertaald uit het Grieks staat er: **plan der eeuwen**. God heeft een plan ontworpen dat een vastgestelde tijd beslaat, een aantal eeuwen, waarbij het woord *eeuw* als *tijdperk* gelezen moet worden; het Griekse woord is *aion*.

Het kwaad is door God geschapen: **"Ik formeer het licht, en schep de duisternis; Ik maak den vrede en schep het kwaad, Ik, de HEERE, doe al deze dingen"** (Jesaja 45:7, oude Statenvertaling). Job wist dat ook, hij zei tegen zijn vrouw: **"Zouden wij het goede van God aannemen en het kwade niet?"** (Job 2:10 NBG).

Het kwaad is niet van buitenaf Gods schepping binnengedrongen, want buiten God is er helemaal niets, Hij is de bron van alles, alles wat bestaat is uit Hem (Romeinen 11:36). Dat betekent dat het kwaad in Gods almachtige handen is, dat het kwaad onder Zijn controle is en dat het kwaad een goed doel dient, want **"GOD IS LIEFDE"** (1Johannes 4:8).

Waarom heeft God een tegenstander nodig? Die gebruikt Hij om Zichzelf aan Zijn schepselen te openbaren. Hoe dan? Eigenlijk is het heel simpel. Alles in dit leven heeft een tegenpool. Waarheid staat tegenover leugen, licht tegenover duisternis, liefde tegenover vijandschap en ga zo maar door.

Het positieve schittert tegen de achtergrond van het negatieve. Een juwelier weet dat zijn diamanten in de etalage het mooist uitkomen tegen een donkere achtergrond van zwart fluweel. Satan verderft, vernielt en verpest alles op een zeer geraffineerde, sluwe wijze. Hij wordt in 2Korinthiërs 4:4 NBG "**de god dezer eeuw**" genoemd. Hij speelt een belangrijke rol in Gods plan der eeuwen.

Gods kracht openbaart zich in zwakheid

Waarom wil God dat Zijn schepping vernield wordt? Dat lijkt ons zo onlogisch, zo onbegrijpelijk. Maar ook dit heeft alles te maken met het principe van contrast. Als alles naar de knoppen geholpen is, dan gaat God orde op zaken stellen en daarin kunnen wij Zijn Goddelijke kracht, wijsheid, rechtvaardigheid, barmhartigheid en almacht zien. En wees maar niet bang: God maakt alle dingen weer nieuw (Openbaring 21:5).

Hoe meer chaos en rotzooi nu, hoe spectaculairder straks Gods herstellende kracht in Zijn komende Koninkrijk. Als het menselijkerwijs onmogelijk lijkt dat het ooit nog in orde komt, dan gaat God aan het werk en toont ons Zijn almacht, kracht en wijsheid.

Voorbeelden daarvan zijn op diverse plaatsen te vinden in Gods Woord, bijvoorbeeld de geschiedenis van Elia en de profeten van Baäl in 1Koningen 18, waar gebeden wordt om vuur van de hemel. God geeft Elia opdracht om het altaar kletsnat te maken. Hiermee creëert God als het ware een onmogelijke situatie, waarin Hij Zijn kracht kan tonen.

In de geschiedenis van Gideon en de strijd tegen Midjan (Rechters 7) zien we een soortelijke situatie. Het is vanuit menselijk standpunt bekeken heel vreemd wat er gebeurt. God dunt het leger van Gideon zover uit dat het onmogelijk lijkt om de strijd te winnen. Wanneer de overwinning dan toch behaald wordt, gaat alle eer naar God.

Het beloofde kind aan Abraham en Sara komt pas als beiden op hoge leeftijd zijn en het menselijkerwijs onmogelijk is dat zij zich nog voortplanten.

De blinde man, die Jezus geneest, krijgt eerst modder op zijn ogen gesmeerd (Johannes 9:6), alsof Jezus hem eerst nog blinder wil maken dan hij al is, waardoor de omstanders zullen denken dat het onmogelijk is dat hij ooit nog zal zien.

Gods kracht openbaart zich pas ten volle in omstandigheden waarin wij denken dat het nooit meer goed komt. Zo gaat alle eer naar God en niet naar de mens!

Gelukkig leert de Schrift dat het kwaad slechts een tijdelijke rol heeft en dat Satan geen weet heeft van Gods plan (1Korinthiërs 2:6-8). Van Satan staat geschreven dat hij met twee handlangers levend in de poel des vuurs geworpen zal worden (Openbaring 19:20; 20:10) en daar voor een bepaalde periode gepijnigd (gekweld) zal worden. Niet "**in alle eeuwigheden**" zoals de NBG het weergeeft, dat is verkeerd vertaald (hoe zou er een meervoud van eeuwigheid kunnen zijn...?), maar *tot in de eeuwen der eeuwen (aionen)*. Wanneer het *plan der eeuwen* voltooid is, wanneer de dood is afgeschaft, wanneer alle dingen met God verzoend zijn (Kolossenzen 1:20) en God alles in allen is geworden (1Korinthiërs 15:24-28), dan zal Satan geen tegenstander meer zijn.

www.pronk-stukjes.nl